

Viborg Kommune

Bulderby

PÆDAGOGISK LÆREPLAN 3-6 ÅR

Hjernen&Hjertet

RAMBØLL

Indholdsfortegnelse

1 INDLEDNING . . . 3
1.1 Indledning . . . 3
1.2 Værdier . . . 5
1.3 Pædagogiske principper . . . 7
1.4 Læringsforståelse . . . 7
2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER . . . 11
2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL . . . 11
2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV . . . 12
2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION . . . 13
2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN . . . 14
2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG . . . 15
2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG . . . 16
3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER . . . 17
3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN . . . 17
3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER . . . 18
3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION . . . 18
3.4 METODER TIL EVALUERING . . . 18
3.5 DAGTILBUDDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS . . . 19
4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER . . . 20
4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING . . . 20
4.2 SOCIALE KOMPETENCER . . . 21
4.3 SPROGLIG UDVIKLING . . . 22
4.4 KROP OG BEVÆGELSE . . . 23
4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER . . . 24
4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER . . . 25
5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE . . . 27
5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ . . . 27
5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER . . . 29
6 AFSLUTNING . . . 30

1 INDLEDNING

1.1 Indledning

Kommunens fastsatte indledning

Den pædagogiske læreplan skal ses som et arbejdsredskab til at kvalificere og dokumentere 0-6-åriges læring og udvikling. Vi har i Viborg Kommunes Dagtilbud særlig fokus på de læringsmiljøer, vi tilbyder børnene. Læreplanen skal sikre, at børnenes trivsel, udvikling og læring er i fokus, så børnene i samarbejde med forældre bliver rustet til at mestre de udfordringer, de møder. Læreplanen skal bruges som et dagligt, pædagogisk redskab til planlægning, refleksion, evaluering og dermed til udvikling af kvaliteten i de læringsmiljøer, vi tilbyder børnene.

I Dagtilbud i Viborg Kommune rettes blikket mod kerneopgaven – opgaven vi løser sammen til gavn for barnet. Når vi udarbejder den pædagogiske læreplan, skal vi have forståelse for kerneopgaven, og bevidstheden om, hvordan vi sammen løser opgaven, skal være indeholdt i de opstillede mål og tiltag.

Ledelsen bør sikre, at bestyrelsen får forelagt det arbejde, som ledelse og personale foretager i forbindelse med udarbejdelsen, godkendelsen, evalueringen og opfølgningen af den pædagogiske læreplan.

Denne pædagogiske læreplan er gældende for perioden 2017 til 2018.

Dagtilbuddets indledning

Kære Læser

Vi vil gerne byde dig velkommen til læsning af pædagogiske læreplan for børnehaven i Bulderby
På Bulderbys hjemmeside, finder du desuden de pædagogiske læreplaner for vuggestuen og for Bulderbys specialafdeling, Katholt.

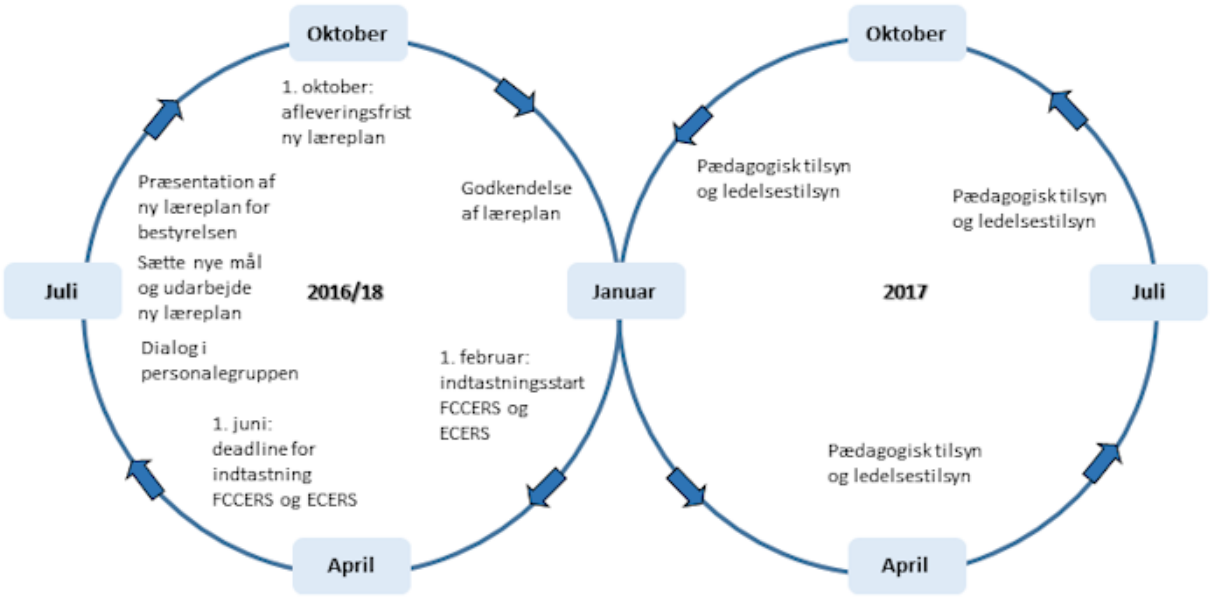
Den pædagogiske læreplan, beskriver hvad børnehaven har sat sig som mål for de næste 2 år
Læreplanen beskriver også hvordan vi vil tilrettelægge det pædagogiske arbejde for at opfylder målene samt hvordan vi undervejs vil vurderer om vi er på rette kurs.
Den pædagogiske læreplan er Bulderbys vigtigste arbejdsredskab og omhandler arbejdet med de seks læreplanstemaer, den pædagogiske praksis, børnemiljøet samt beskrivelse af de metoder vi vil anvende i arbejdet.
Den pædagogiske læreplan er et pædagogisk redskab, som understøtter personalets og ledelsens arbejde med at skabe gode læringsmiljøer. Samtidigt er den pædagogiske læreplan et værktøj til faglig ledelse, som Bulderbys ledelse kan bruge sammen med personalet i børnehaven, til at organisere arbejdet og de pædagogiske indsatser i bestræbelsen på at skabe gode læringsmiljøer.
Den pædagogiske læreplan skal ses i en sammenhæng med dagtilbudsloven samt rammerne for det pædagogiske arbejde i dagtilbud i Viborg Kommune, som er beskrevet i Viborg kommunes Børne og unge politik "Lys i øjnene" samt "Det strategiske hus"

Bulderby er mulighedernes landsby.
Fællesskabet med plads til både det nære og det trygge og det udfordrende og udforskende
-Altid set ud fra et børneperspektiv!

Sammen skal vi understøtte barnets trivsel og mestring. Det er kerneopgaven og visionen for Bulderby. Med sammen mener vi i bredeste forstand: Sammen med barnet, sammen med forældrene og sammen som fagpersoner i og udenfor Bulderby.

Børneperspektivet er centralt i alt hvad vi gør, beslutter og prioriterer i Bulderby. Astrid Lindgren tog om nogen børnenes perspektiv. Hendes Bulderby er et landsbysamfund, hvor de voksne sikre nærhed og tryghed, og hvor børnene samtidig har frihed til at udforske den store verden omkring dem.

Illustration 1



1.2 Værdier

Kommunens fastsatte værdier

Værdisættet fra "Lys i øjnene" udgør det fælles grundlag for arbejdet med børn i Viborg Kommune:
- Ethvert barn er unikt og kompetent og skal mødes som sådan.
- Børn deltager aktivt i sunde fællesskaber. Derfor vil vi skabe sammenhæng og helhed i børns liv.
- Børn er forældrenes ansvar. Derfor samarbejder vi med forældrene om deres børns udvikling og trivsel.
- Børn møder engagerede og faglig kompetente voksne. Derfor anvender vi den viden, der virker.
- Alle arbejder målrettet med en sundhedsfremmende, forebyggende og tidlig indsats. Derfor har vi særligt fokus på det brede tværfaglige samarbejde i nærmiljøet.

Derudover er "Det Strategiske Hus" Viborg Kommunes samlede vision, mission og strategi for dagtilbud. Vi vil:
-Være anerkendende og fokusere på børnenes ressourcer.
-Understøtte læring i børnefællesskaber.

Dagtilbuddets værdier

Institutionens arbejde med de politiske målsætninger - Hvordan gør vi?
-Børn udvikler sig både fysisk, intellektuelt og socialt -
Den daglige praksis og rutine tilrettelægges således at der tages udviklingsmæssigt hensyn til gruppen og det enkelte barn. Bulderby evaluerer jævnligt med henblik på at afstemme indsatsen med børnegruppen.

-Børn trives i en tryg og genkendelig hverdag-
Der arbejdes med faste grupper, Der opdeles i mindre grupper i løbet af dagen. Der mange tilbagevendende rutiner

-Børn bliver anerkendt og indgår i ligeværdige fællesskaber-

Alle børn bliver set og benævnt hver dag, med en udstrakt brug af Marte Meo, Der lægges meget vægt på legerelationer samt støtte til børnenes forhandlinger og konfliktløsninger.
-Børn bliver medinddraget i en hverdag-hvor mangfoldighed og forskellighed respekteres-
De daglige rutiner benyttes til at børnene kommer til orde og høres af hinanden og af personalet. Børnene medinddrages i beslutninger samt udførsel af tiltag (med skyldigt hensyn til alder og udvikling) demokrati og inklusion er i fokus og et fast punkt på dagsorden til personalemøder)
-Forældre tager ansvar for, at barnet er en del af fællesskaber-
Til forældresamtalerne er de enkelte barns relationer til andre et fast punkt. Det drøftes hvad henholdsvis forældre og pædagoger kan gøre i et forpligtigende samarbejde omkring barnets deltagelse i fællesskabet.

-Børn bliver fortrolige med andre kulturer-
Andre kulturer er det et emne der arbejdes med lejlighedsvis. Ligheder og forskelligheder italesættes, afhængig af børnegruppens alder og udvikling benyttes bøger og andre medier. Børnenes egne erfaringer inddrages

-Børn og unge mødes med anerkendelse og er aktive i sunde fællesskaber-
Der lægges meget vægt på at anerkende børnenes intentioner og værdier. Dette hjælper vi børnene til at se hos hinanden og derved accepterer forskelligheden hos hinanden. Samtidig arbejder vi bevidst med at børnene bevarer deres integritet i fællesskabet.

-Dialog og samarbejde er en naturlig del af arbejdet med børn og unge-
Gennem den daglige korte dialog med beskeder og små anekdoter om barnets liv i hjemmet og i Bulderby samt alm. venlig hilsen på, sikres den gode og vigtige omgangstone.
Gennem forældresamtaler sikres den fælles forståelse af barnets trivsel og udvikling samt det forpligtigende samarbejde herom.
Gennem forældremøder, nyhedsbreve og lejlighedsvise samtaler sikres samarbejdet om børnegruppen.
I samarbejdet barn/voksen lægges der vægt på at børnene høres og medinddrages i deres personlige forhold ligesom gruppens
Som udgangspunkt søger Bulderby i samarbejde med de relevante partnere og barnets forældre, at foretage den mindste mulige ændring i barnets tilhørsforhold og relationer

-Der er helhed og sammenhæng i børn og unges liv-
Se afsnittet om dialog og samarbejde. Derudover lægges der vægt på at barnet ved at dets forældre og Bulderbys personale er i dialog. Der er dog fokus på at de to verdener ikke skal være ens jævnfør dobbeltsocialiseringen

-Børn og unge har gode relationer-

Samarbejde, dialog, ideudveksling, smil, kram, udtrykte positive forventninger og anerkendelse af forskellighed er nogle af de metoder der anvendes, men som aldrig må automatiseres. Samtidig er der opmærksomhed på børnenes krav på integritet.

1.3 Pædagogiske principper

Kommunens fastsatte pædagogiske principper

1. Princip: Det pædagogiske arbejde skal tilrettelægges, så det enkelte barn sikres den bedst mulige udvikling og læring i hele dets hverdag.
2. Princip: Der skal være fokus på at skabe de bedst mulige læringsmiljøer, hvor der tages hensyn til barnets perspektiv og det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø.
3. Princip: De professionelle guider alle børn i forhold til at opleve værdien af fællesskab.
4. Princip: Dialog og samarbejde med forældre og netværk er en naturlig del af arbejdet med at sikre børns trivsel og læring.
5. Princip: Der fremmes en kultur, hvor arbejdet med IT er en naturlig del af det daglige arbejde.

Dagtilbuddets pædagogiske principper

1. Princip: Vi arbejder bevidst med de tre pædagogiske læringsrum; Pædagogiske aktiviteter, pædagogiske rutiner og lege- og børnekulturpædagogik, med det sigte at få så alsidigt et udviklings- og læringsmiljø som muligt.
2. Princip: Vi har blandt andet gennem vores indretningsstrategi og vores arbejde med børnenes perspektiv og inddragelsen af børnenes "stemmer", søgt at skabe en dynamisk proces for at opnå de bedst mulige læringsmiljøer.
3. Princip: Alle børn bliver set og benævnt hver dag, vi gør udstrakt brug af Marte Meo, Der lægges meget vægt på legerelationer samt støtte til børnenes forhandlinger og konfliktløsninger.
4. Princip: Vi ser forældrene som primære medspillere i arbejdet med børnenes trivsel og læring. Der arbejdes målrettet med at udvikle på det ligeværdige og forpligtende samarbejde. Vi har ligeledes gode erfaringer med det professionelle netværk og arbejder fortsat på at implementerer gode arbejdsrutiner.
5. Princip: I skrivende stund, er der ikke meget brug af IT, i det daglige pædagogiske arbejde. Vi har indledt et samarbejde med Viborg kommunes pædagogiske IT-konsulent med henblik på en samlet IT-løsning.

1.4 Læringsforståelse

Kommunens fastsatte læringsforståelse

Jf. "Læreplaner og pædagogisk praksis - En vejledning til det pædagogiske personale i Dagtilbud":

Tidlig læring er centralt for udvikling af børns potentialer og kompetencer. Oplevelsen af tryghed og tillid er de bedste betingelser for læring og udvikling. Tilknytningen er af stor betydning for børns udviklings- og læringsprocesser.

Læring handler om dannelse og udvikling og er en forandringsproces, der fremmer tilegnelsen af nye kompetencer. Det er en proces, hvor barnet omformer og udvikler sin viden, forståelse og færdigheder.

Begreberne læring og udvikling går hånd i hånd. Barnet lærer, når det udvikler sig og udvikler sig, når det lærer. Begrebet læring kan også være et synonym for socialisering og/eller dannelse og knytter sig til barnets refleksion, handlinger og identitet.

En af de grundlæggende tanker bag den pædagogiske læreplan er, at hvert barn er medskaber af sin egen læring – en læring, som personalet skal støtte, guide og udfordre, hvad enten der er tale om planlagte aktiviteter eller spontant opståede situationer. Derfor har hele læringsmiljøet en betydning for børnenes udvikling og læring.

Ved læringsmiljø forstås bredt dagtilbuddets kultur og atmosfære, personalets rolle, de fysiske rammer, organiseringen og de metoder, der bliver brugt i de enkelte dagtilbud til at fremme børnenes læring.

Man kan også sige, at læring på en gang foregår i et spændingsfelt mellem det kognitive, psykodynamiske og samfundsmæssige - altså mellem barnets erkendelse, mestring, motivation, følelser og omgivelserne.

Dagtilbuddets læringsforståelse

Læring er at betragte som et ”processuelt” begreb, idet der er tale om at komme fra en tilstand til en anden. Vi har med andre ord fokus på hvordan, der læres i modsætning til hvad, der læ-res.
Der er tale om en livslang evne til tilegnelses- omformnings- og udviklingsprocesser.

Læring er en subjektiv proces, som finder sted inde i den lærende, som præges af den lærendes forforståelse, forventninger, interesser og grundlæggende antagelser. Læring foregår ved den lærendes bearbejdning af impulser og indtryk (konstruktion/refleksion)
Vores opgave er at have fokus på det enkelte barn, samtidig med at vi har fokus på gruppen og forholder os til dette i vort arbejde med læring. Der skal tages afsæt i de ressourcer og forståelser, der allerede er i den enkelte/gruppen.

Læring er en social proces, som foregår i samspil med andre. Dette er ikke en modsætning til, at læring er en subjektiv proces. I den sociale proces indgår handling, inspiration, kommunikation og samarbejde.
Vores opgave er at være deltagere og/eller formidlere i den sociale proces (Marte Meo) samt at give plads til og understøtte den sociale proces.

Den lærendes egen motivation har stor betydning for læringens proces og resultat. Det er indivi-duelt, hvordan den enkelte bliver motiveret. Foruden motivation påvirkes læringsprocesserne og-så af følelser, vilje og psykisk balance.
Vores opgave er at være stilfleksibel i vort arbejde med at understøtte den lærende i læringspro-cessen, som enkeltperson såvel som gruppe.

Læringssituationen har indflydelse på læringens proces og resultat. Det betyder ikke, at der kun finder læring sted i én type læringssituation. Det betyder snarere at forskellige situationer lægger op til forskellige processer og resultater.
Vores opgave er at give barnet mulighed for at opleve mange forskellige læringssituationer, samt at erhverve os viden og bevidsthed om på hvilke muligheder, de enkelte situationer giver for hvil-ken læring:
•I aktiviteterne som de voksne planlægger, i videst muligt omfang i overensstemmelse med hvad der aktuelt ”rør sig” i børnegruppen: Emnearbejder, projekter og andre forløb.
•De børnestyrede aktiviteter: Den spontane fri leg, som b.la. er kendetegnet ved børnenes relationer og forhandlinger.
•De daglige rutiner: Børnemøderne, måltiderne, garderobeaktiviteterne O.A.

Illustration 2

	Børn har ringe indflydelse på form og indhold	Børnene har høj indflydelse på indhold og form
De voksne har høj grad af indflydelse på indhold og form	1. Læringsrum Voksenskabt læring. Den voksne går foran barnet. Den voksne har sat et bestemt indhold på programmet. Børnene skal lære noget bestemt.	2. Læringsrum Voksenstøttet læring. Den voksne går ved siden af barnet. Den voksne støtter og udvikler sammen med børnene. Børnenes medbestemmelse er medtænkt i projekter og aktiviteter. Støtte børns læring gennem samtaler. F.eks. følge børnenes spor.
De voksne har lav grad af indflydelse på indhold og form		3. Læringsrum Leg og spontane oplevelser. Den voksne går bag ved barnet. Den voksne skaber muligheder og udfordringer gennem tilrettelæggelse af et miljø for leg og oplevelser. De pædagogiske handlinger ligger underforstået i miljøet. F.eks. ved overvejelser over legepladsens indretning.

Fig. 1: De tre læringsrum (Basil Bernstein 2001)

2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL

Kommunens fastsatte overordnede læringsmål

For at børnene kan mestre eget liv og bliver robuste, har det jf. "Læreplaner og pædagogisk praksis - En vejledning til det pædagogiske personale i Dagtilbud" betydning, at:
- de professionelle gennem fællesskabet giver børnene mulighed for at lære at samarbejde og være en del af et struktureret og ustruktureret samvær
- de professionelle giver børnene mulighed for, at de kan mærke sig selv, sætte ord på følelser og behov
- de professionelle giver børnene mulighed for at tænke over egne handlinger og have omtanke for andre.

Disse almene kompetencer bliver udviklet i læringsmiljøer, hvor børn og voksne er sammen om aktiviteter, der stimulerer barnets sprog, motorik, viden om natur og naturfænomener samt kunst og kultur.

Jf. "Lys i øjnene" er det Byrådets mål:
- at børn bliver så dygtige, som de kan, trives og bliver livsduelige voksne. Det gør vi ved at inddrage og aktivere børnene i læringsprocessen og lade dem anskueliggøre den
- at børn, forældre og professionelle indgår i et forpligtende samarbejde. Det gør vi bl.a. ved at sætte ind på sprogområdet og herunder yde en særlig indsats for familier med flere sprog

Dagtilbuddets overordnede læringsmål

Menneske tilegner sig lærings kompetencer på forskellige måder og i forskellige læringsstile (Dunn & Dunn)
Derfor har vi i Bulderby fokus på at være stilfleksible i vores læringsmiljø, for at sikre at vi når alle børn. Det vil sige at der tænkes læring i mange forskellige situationer og sammenhænge. Store som små grupper, ude som inde, deltagende som iagttagende, strukturerede som ustrukturerede, Kropslige som fabulerende, osv. Dette afspejles i de enkelte læreplanstemaer.
Børn lære hele dagen. (Søren Smidt)
Derfor har vi i Bulderby, fokus på at udnytte de forskellige muligheder der byder sig til i dagens pædagogiske rum:
Bulderbys
Pædagogiske rutiner; Reflekteret udnyttelse af de muligheder som de tilbagevendende, delvis voksenstyrede rutiner byder på, f.eks. børnenes samarbejde om at dække bord til gruppen, rummer mulighed for meningsdannelse, relation, matematik, kommunikation osv. Personalet har lavet SMTTE`r for de hyppigst forekommende pædagogiske rutiner
Pædagogiske aktiviteter; Reflekteret og planlagte aktiviteter, f.eks. med henblik på at bibringe børnene nye vinkler på et tema, fælles undersøgelse, øvelse af færdigheder… Som udgangspunkt ud fra en overvejet sammenhæng med hvad der rør sig i børnegruppen, gerne ud fra børnenes formulerede behov. Eller ud fra en pædagogisk overvejelse af behov for en styrkelse af børnegruppens handlingskompetencer.
Lege og børnekultur pædagogik; Rummet hvor børnene, uden voksenstyring afprøver og udvikler handlingskompetencer, f.eks. koncentration, kommunikation, forhandling, fantasi, konstruktion, eksperimenter. Personalets opgave er at være nærværende og til rådighed, evt. intervenerer hvis det skønnes nødvendigt.
Vi vil i individuel og fælles refleksioner og evalueringer analyserer vores kompetencer til at bibringe børnegruppen sociale handlekompetencer og lærings handlekompetencer. På baggrund af disse faglige erkendelser vil vi eksperimenterer med nye og bedre standarter for arbejdet med personalegruppens kompetencer.

2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV

Kommunens fastsatte læringsmål for børn med særlige behov

Jf. TOPI (Tidlig opsporing og indsats) arbejder vi ud fra tre grundlæggende værdier:
1. Barnets adfærd ses i den sociale kontekst, hvori barnet indgår. Fokus på barnets ressourcer og ikke dets mangler.
2. Forældrene er aktive samarbejdspartnere. Forældrene er en ressource.
3. Det tværfaglige professionelle samarbejde og de tværfaglige ressourcer vægtes højt. Der skabes fælles begreber og forståelse af hinandens praksis.

I forhold til børn, som viser tegn på mistrivsel, skal analysemodellen anvendes til at undersøge barnets signaler som grundlag for en tidlig indsats.

Dagtilbuddets læringsmål for børn med særlige behov

Bulderbys læringsmål for børn med særlige behov.
I Bulderby har vi fokus på de enkelte børns trivsel og mestring. I arbejdet med, så tidligt som muligt at opspore børnenes eventuelle begyndende mistrivsel anvender vi værktøjerne TOPI; trivselsvurderingen, analysearbejdet (med LP-modellen som værktøj), forældreinddragelsen (med dialogmodellen som inspiration) og endelig handleplaner. Handleplanerne kan være rettet mod det enkelte barn, men langt oftere mod konteksten og personalets handlings rutiner og handlekompetencer.
Ledelsen anvender den samlede trivselsvurdering i Bulderby, som et værktøj til hjælp for udarbejdelsen af Bulderbys implementerings strategi.
Vi har skarpt fokus på at opsporer barnets ressourcer, og bruger disse ressourcer som fundament for forældrenes og vores koordinerede indsats for at hjælpe barnet til en bedre trivsel. Ud fra tanken om at ethvert individ gør en forskel for relationen i konteksten, skal handleplanerne beskrive hvordan vi vil benytte de forskellige pædagogiske rums særegne muligheder for at lade alle børn tage aktiv del i en meningsgivende hverdag.
Bulderby arbejder bevidst med forældresamarbejde omkring børnenes trivsel og mestring. Dette kan ses i flere sammenhæng. I Villa Villekulle arbejder vi med at finde nye standarter for forældreinddragelse, f.eks får forældrene ”hjemmeopgaver” i arbejdet med børnenes kompetencer. Forældrerådene har som et mål for deres arrangementer, at alle arrangementer skal være inkluderende. I forbindelse med afholdelsen af forældresamtalerne, har vi til hensigt at afprøve nye metoderBulderby har gode erfaringer og resultater af det tværfaglige arbejde. Der er opstået nogle gode rutiner for møder, som foregår i en åben og anerkendende dialog, til særlig benefise for forældrene. Møderne er velforberedte og afsluttes i enighed om en handleplan, med tydelig rolle- og ansvarsfordeling. Vi arbejder på en systematisk skriftlighed forud for og efter møderne, i form af dagsorden, referat og historik.

2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION

Dagtilbuddets metoder og aktiviteter til inklusion:

Børn inkluderer børn:
Bulderbys læreplanstema, sociale kompetence afspejler tydeligt vort arbejde med at skabe et miljø, hvor børnene tager vare på hinandens trivsel. Det gør de med tolerance for forskellighed, tillid til hinandens intentioner og ved aktivt at inviterer andre ind i fællesskaberne.
Et par eksempler fra børnehavens og vuggestuens læreplaner:
•Vi guider og opfordrer børnene til at hjælpe hinanden i hverdagen, i garderoben, når vi dækker bord osv.
•Vi henleder børnenes opmærksomhed på hinanden og bygger derved bro mellem dem.
•Vi benævner børnene positivt overfor hinanden for at skabe den gode historie om det enkelte barn.
•Vi guider børnene i at aflæse hinanden og sætte ord på egne og andres følelser.
•Vi giver børnene redskaber til løsning af deres indbyrdes konflikter.
•Personalet anerkender og sætter ord på barnets og de andre børns og egne initiativer og følelser
•Personalet skaber rammerne således at børnene har mulighed for leg i både små og store fællesskaber.

Personalet inkluderer børn
Bulderby deltager i projektet VIDA, for herigennem at udvikle nye standarter, i arbejdet med at fremme børnenes sociale kompetencer. Disse standarter er primært møntet på personalets kompetencer til at bibringe børnene handlekompetencer.

Personalets adfærd og forventninger til børnene, kan virke henholdsvis inkluderende og ekskluderende. Derfor er det vigtigt at vi reflekterer over vores adfærd, og at vi som personalegruppe oparbejder en praksis for konstruktiv ”Meetback” og ”fedback” hvor vi hjælper hinanden til en høj faglig bevidsthed.

Som implicitte risikoprocesser kan nævnes:
•Et grundlæggende mangelsyn overfor børn som ikke hjemmefra har lært af bryde fællesskabets koder.
•Et fravær af forståelse for, at ikke alle børn hjemmefra har kendskab til eller erfaring med hvordan de bedst begår sig når sprog, kunst og kultur bliver et omdrejningspunkt (sprogkoder)
•Relationen mellem barn og voksen, nærvær kontra distance. Påvirket af om børnene agerer som vi kan lide det.
•Når vi trækker et barn ud af fællesskabet for at foretage en indsats, kan vi ændre kammeraternes syn på barnet.

2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN

Kommunens fastsatte sprogindsats

Alle 3-årige skal sprogvurderes. Det anbefales, at de 3-årige - når vurderingen viser, at de har behov for en særlig eller fokuseret sprogindsats - revurderes ved en 5-årsscreening. Det er lederens ansvar at udføre sprogvurderingen og sætte en eventuel sprogindsats i værk. Til sprogvurderingen anvendes Rambølls modul, og den foretages af en pædagog i institutionen.

Dagtilbuddets sprogindsats

Bulderby arbejder målrettet med sprogindsatsen. Vi laver sprogvurdering på alle børn, når de er fyldt 2,10 år. Det er personalet i vuggestuen, der foretager vurderingen. I det tilfælde at et barn er startet i Bulderby, kort inden eller kort efter det fylder 2,10 år,Viser vurderingen, at der er behov for en særlig eller fokuseret indsats sættes denne i gang. Bulderby har et godt og konstruktivt samarbejde med såvel forældre som tværfaglige partnere, omkring udmøntningen af sprogindsatsen.
Alle børn som vurderedes at have behov for en særlig eller fokuseret sprogindsats, bliver revurderet ved en ny sprogvurdering, når de fylder 5 år.
Alle flersprogede 5-årige børn sprogvurderes i januar måned inden skolestart.
Børnehaven arbejder med den særlige- og fokuserede indsats ved: At lave små sproggrupper, hvor vi arbejder fokuseret med børn på sprogligt sammen niveau. Sproggrupperne kører som et længerevarende forløb, hvor det, for at skabe tryghed, er den samme voksen og de samme børn, som deltager hver gang. I disse grupper anvender vi blandt andet dialogisk læsning. Personalet rådgiver sig med konsulenter fra sproghuset og talehørekonsulenten, som er tilknyttet institutionen.

I børnehaven arbejdes der desuden med en generel indsats, som finder sted med følgende tiltag:
•Personalet støtter børnene i at sætte ord på handlinger, det de ser, oplever og er optaget af. F.eks. i garderoben, i spisesituationer og i legen.
•Personalet støtter børnene i at sætte ord på følelser.
•Personalet sætter ord på egne og andres initiativer jf. Marte Meo.
•Personalet skaber mulighed for aktiviteter, hvor børnene oplever meningen med begreber og ord. Børn skal mærke, se, smage, røre, høre og lege sproget.
•
•Personalet understøtter udviklingen af de lydlige kompetencer f.eks. ved at bruge HIT MED LYDEN som redskab.
•Personalet sørger for, at højtlæsning, historiefortælling, sang, rim og remser vægtes højt i dagligdagen.

2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Kommunens fastsatte arbejde med overgange og sammenhæng

Det er Byrådets mål, at der er sammenhæng og helhed i børnenes liv. Det gør vi ved at arbejde systematisk med at skabe gode overgange for børn og inddrage forældrene i det arbejde.

I Viborg Kommune ønsker vi, at der opstilles mål for overgange mellem dagpleje og børnehus for at sikre, at alle børn får den bedst mulige overgang fra et dagtilbud til et andet. For at sikre at vigtig viden ikke går tabt i overgangene, har Viborg Kommune udviklet en fælles overgangsmodel og et fælles overgangsskema i forbindelse med TOPI.

Dagtilbuddets arbejde med overgange og sammenhæng

Vi følger de kommunalt fastlagte procedurer for overgange. Der udover arbejder vi intern med at udvikle fleksible overgange mellem vuggestuen og børnehaven, med størst mulig hensyntagen til det enkelte barns behov og situation. Endvidere har vi, sammen med andre børnehuse i området, indledt et samarbejde med Finderuphøj skole. Her drøfter vi læringssyn og hvordan vi arbejder med at understøtte og kompetenceudvikle på børnene læring, i de forskellige læringsmiljøer. Sigtet er at opnå sammenhængskraft mellem de forskellige læringsmiljøer.

2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Dagtilbuddets metoder og aktiviteter i arbejdet med overgange og sammenhæng

Forud for børnenes forestående overgange fra Bulderby, til et andet dagtilbud eller til skolen, planlægges en forældresamtale med barnets forældre. Såfremt personalet er bekendt med den forestående overgang, afholdes samtalen i god tid, og senest 6 måneder før overgangen.
Senest en måned inden overgangen afholdes en overgangssamtale med det nye sted barnet skal gå.
Af hensyn til børnenes oplevelse af sammenhæng, vil vi gerne knytte de to kontekster sammen. Dette gøres internt, mellem vuggestue og børnehave, i hverdagen ved at børnene møder voksne og børn på tværs af klyngerne. Op til overgangen, bliver der lagt en plan for overgangen. I forbindelse med børnenes oplevelse af sammenhænge, ved overgange fra/til et andet dagtilbud eller hjemmet, bliver der lavet aftaler om at barnet er på besøg i det nye sted inden opstarten.

Illustration 3



3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN

Dagtilbuddets beskrivelse:

Fakta om Bulderby
Bulderby er en helt ny institution med åbningsdag den 1. august 2015.

I Bulderby er der 5 særskilte klynger:
Nordgården, vuggestue og børnehave
Mellemgården, vuggestue og børnehave
Sydgården, vuggestue og børnehave
Villa Villekulla, børnehave
Katholt, autismetilbud

Bulderby er bygget til at kunne rumme knap 300 børn fordelt på ca. 78 børn i alderen 0 - 3 år, ca. 220 børn i alderen 3 - 6 år, heraf 8-9 børn med autisme.

I Bulderby er der ca. 60 ansatte, som er ledet af et ledelsesteam på ; 1 administrerende leder, 2 pædagogiske ledere og en afdelingsleder

Personalet samarbejder på tværs af klyngerne i kompetenceteams.

Fysiske rammer
Både ude og inde tager indretningen højde for både det nære og trygge og det udfordrende og udforskende, ligesom børneperspektivet er det bærende element i vores indretning.

Idealet for vores indretning er, at institutionen tilpasser sig til de børn, der er der, og ikke omvendt. Dette kommer til udtryk ved, at der er forskellige og tilgængelige zoner, der lægger op til forskellige typer deltagelse alt efter humør, behov, baggrund mv. Det er zoner;
•hvor der er ro
•hvor der er mulighed for intens kropslig udfoldelse
•med fordybelse
•med undersøgelse
•inde og ude
•med struktur
•med egen fortolkning.

Også de udendørs arealer er opdelt i det nære og trygge og det udfordrende og udforskende. Hver klynge har sin egen nære legeplads, herfra kan børnene drage ud i de store fælles legerum, Rosendalen og Kirsebærdalen, med plads til udfoldelser og udfordringer.

3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER

Følgende viser den forventede procentvise fordeling på de 6 læreplanstemaer, som er angivet i den pædagogiske læreplan:

	Fordeling i %
Alsidig personlig udvikling	20,0
Sociale kompetencer	20,0
Sproglig udvikling	20,0
Krop og bevægelse	20,0
Naturen og naturfænomener	10,0
Kulturelle udtryksformer og værdier	10,0

Kommentar:

Bulderby er en ny organisation med mange indsatsområder at implementere, derfor føler vi os nødsaget at prioriterer vore ressourcer som vi gør.

3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, at følgende værktøjer særligt benyttes til dokumentation af arbejdet med læreplanerne:

- Praksisfortællinger
- Foto
- Iagttagelser/observationer
- Børneinterview

3.4 METODER TIL EVALUERING

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, at der er benyttet følgende metoder til at evaluere arbejdet med læreplanerne:

- ECERS
- LP
- SMTTE

3.5 DAGTILBUDDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, hvordan evalueringer skal anvendes til udvikling af den pædagogiske praksis:

I Bulderby arbejder vi fortrinsvis med den forandringsorienterede evaluering (formative) Da vi er en organisation i konstant faglig udvikling og hele tiden justerer på de pågående indsatser.
Omdrejningspunktet for vor pædagogiske praksis er de pædagogiske læreplaner, med de 6 læreplanstemaer.
Vi har udvalgt nogle væsentlige indsatsområde som ikke direkte berører børn og forældre, men graden af succes med disse indsatsområder har dog stor indvirkning på det pædagogiske arbejdes kvalitet. Det drejer sig om ”gode møder” samt ”god kommunikation”
Der er også tale om differentierede indsatser overfor unikke børn eller unikke børnegrupper, det kan dreje sig om f.eks. sprogindsatsen eller arbejdet med lærings handlekompetencer.
Sidst kan nævnes diverse værktøjer, så som Marte Meo og ”Fri for mobberi”
I beskrivelsen af de enkelte tiltag, arbejder vi på at være præcise i beskrivelserne af; målgruppe, sammenhæng, mål, delmål, beskrivelse af tegn og tiltag. I vores evaluering sondrer vi mellem hvad børn/forældre/ansatte fik ud af det (effektevaluering) og hvad lærte personalet og/eller Bulderby og hvordan bruger vi denne viden i den videre proces (procesevaluering)
Nogle evalueringer fører til justering af mål og andre til justering af tiltag.
Vi lægger vægt på en meget høj grad af skriftlighed i vore evalueringer, ligeledes lægger vi vægt på en høj systematik samt brug af eksisterende metoder (SMTTE, LP-model, iagttagelser, trivselsmålinger, sprogvurderinger o.s.v.)

Illustration 4



4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER

4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med alsidig personlig udvikling angivet:

Børn i 3 - 6 års alderen har brug for nærvær og tilknytning til jævnaldrende og faste omsorgspersoner i et forudsigeligt pædagogisk læringsmiljø, hvis de skal blive selvstændige individer, der kan og vil selv Med et fællesskab, hvor der er plads til både det nære og trygge samt det udforskende og udfordrende, ønsker vi at støtte børnene i at mestre deres eget liv som hele mennesker.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

At personalet støtter børnene i at opnå selvværd og selvtillid
At personalet støtter børnenes udvikling af selvregistrering, selvstændighed og selvhjulpenhed.
At personalet støtter børnene til at kunne udtrykke og fastholde egne behov og følelser samt i at registrere og respektere andres.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnene har en god, ligeværdig kontakt til mindst én jævnaldrende
2. Tegn: Børnene er aktivt deltagende i børnefællesskaber
3. Tegn: Børnene genkender egne og andres følelser
4. Tegn: Børnene har gode dialogkompetencer
5. Tegn: Børnene evner at lade andre børn komme i fokus.
6. Tegn: Børnene udviser glæde og begejstring
7. Tegn: Børnene har et positivt selvbillede og jeg-sprog
8. Tegn: Børnene hviler i sig selv og kan forhandle samt sige til og fra.
9. Tegn: Børnene kan se mening og sammenhæng i sit liv/genkender dagsrytmen og agerer veltilpas
10. Tegn: Der er et højt niveau af børn i grønne positioner jf. TOPI

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

1. Tiltag: Personalet arbejder ud fra de 5 principper i Marte Meo
2. Tiltag: Personalet understøtter barnets nærmeste udviklingszone
3. Tiltag: Personalet skaber struktur og en forudsigelig hverdag. Børnenes perspektiver inddrages i planlægningen
4. Tiltag: Personalet sikrer, at børnemiljøet altid understøtter, at det enkelte barn kan være selvhjulpent.
5. Tiltag: Personalet er rollemodeller ved en god omgangstone, fælles løsning af problemer og ved at have det sjovt sammen.

6. Tiltag: Personalet opmuntrer udviklingen af gensidig respekt mellem børn/børn og børn/voksne
7. Tiltag: Måltidet benyttes til at skabe en tryg situation, med samtale og inklusion.
8. Tiltag: Personalet sørger for mulighed for varierende læringstilbud.

4.2 SOCIALE KOMPETENCER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sociale kompetencer angivet:

Det er Bulderbys kerneopgave, at vi sammen understøtter barnets trivsel og mestring. Det foregår i tæt samarbejde mellem børn, forældre, personale og andre fagpersoner.

Visionen er, at vi arbejder i et fællesskab, "hvor der både er plads til det nære og trygge og det udforskende og udfordrende – altid ud fra et børneperspektiv".

Barnets sociale kompetencer udvikles i samspillet med andre. Alle børn har brug for at føle, at de er en del af et ligeværdigt socialt fællesskab, hvor ordentlighed og det at være en god kammerat er i højsæde.

For mange børn er det betydningsfuldt at have en eller flere venner i børnehaven.

For at børnene kan udvikle sociale kompetencer, er det vigtigt, at børnemiljøet er præget af relationer, hvor der er tillid til både børn og voksne.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sociale kompetencer angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

At personalet arbejder for et godt kammeratskab i gruppen, hvor alle behandler hinanden ordentligt.
At personalet skaber mulighed for, at børnene kan opnå og fastholde gode legerelationer og venskaber.
At personalet arbejder for at skabe et fællesskab på tværs af teams.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnene har en omgangstone præget af gensidig respekt.
2. Tegn: Børnene hjælper og trøster hinanden og henvender sig til en voksen, når de selv eller andre har brug for hjælp.
3. Tegn: Glade børn, der leger og inviterer hinanden ind i legen trods forskellighed.
4. Tegn: Børnene er fordybede i deres leg.
5. Tegn: Børnene kan løse deres indbyrdes konflikter.
6. Tegn: Børnene viser gensynsglæde samt bemærker hinandens fravær.
7. Tegn: Børnene efterspørger og opsøger hinanden.
8. Tegn: Børnene har legeaftaler efter børnehave.
9. Tegn: Børnene efterspørger hinanden og leger på tværs af teams og alder.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med social kompetence angivet:

1. Tiltag: Vi tager udgangspunkt i barnets kompetencer og styrker, samt i barnets nærmeste zone for udvikling.
2. Tiltag: Vi guider og opfordrer børnene til at hjælpe hinanden i hverdagen,
3. Tiltag: Vi henleder børnenes opmærksomhed på hinanden og bygger derved bro mellem dem.
4. Tiltag: Vi benævner børnene positivt overfor hinanden
5. Tiltag: Vi guider børnene i at aflæse hinanden og sætte ord på egne og andres følelser.
6. Tiltag: Vi giver børnene redskaber til løsning af deres indbyrdes konflikter.
7. Tiltag: Vi guider børnene i at lytte til hinanden og til turtagning.
8. Tiltag: Vi opdeler børnene i mindre grupper med fokus på relations dannelse.
9. Tiltag: Vi er bevidste om, at vi er rollemodeller for børnene
10. Tiltag: 12)Vi samarbejder med forældrene, så de kan være aktive medspillere i at opøve børnenes sociale kompetencer

4.3 SPROGLIG UDVIKLING

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sproglig udvikling angivet:

I Bulderby forstår vi sprog bredere end det talte sprog. Vi forstår sprog bredt som kommunikative kompetencer.
Sproget er et redskab til at barnet kan forstå sig selv og andre - og til at kunne skabe kontakt. I Bulderby er vi meget bevidste om formidlingen af sproget til børnene med særlig afsæt i eget sprogbrug. Vi tilstræber at skabe de bedste betingelser for et sprogstimulerende miljø.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sproglig udvikling angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

At personalet stimulerer barnet til at bruge sproget nuanceret og kreativt med udgangspunkt i barnets nuværende kompetence.
At personalet skaber mulighed for, at barnet bliver nysgerrigt i forhold til tegn, symboler, bogstaver, rim, remser og tal.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: At børnene ved eget initiativ sætter ord på deres og andres handlinger
2. Tegn: At børnene indleder samtaler med hinanden og voksne og bruger turtagning.
3. Tegn: At børnene laver deres egne rim og remser, historier, synger sange og laver mimik.
4. Tegn: At børnene kan aflæse og sætter ord på følelser.
5. Tegn: At børnene selv tager initiativ med eksperimenterer med det skrevne sprog - legeskrivning/børnestavning

6. Tegn: At børnene forholder sig nysgerrigt/eftertænksomt overfor ord (undrer sig over ord)
7. Tegn: At børnene viser interesse for bogstaver og deres lyde.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med sproglig udvikling angivet:

1. Tiltag: Personalet støtter børnene i at sætte ord på handlinger, det de ser, oplever og er optaget af.
2. Tiltag: Personalet støtter børnene i at sætte ord på følelser.
3. Tiltag: Personalet sætter ord på egne og andres initiativer jf. Marte Meo.
4. Tiltag: Personalet skaber mulighed for aktiviteter, hvor børnene oplever meningen med begreber og ord
5. Tiltag: Personalet skaber mulighed for dialogisk læsning med en lille gruppe børn.
6. Tiltag: Personalet understøtter udviklingen af de lydlige kompetencer fx ved at bruge HIT MED LYDEN som redskab.
7. Tiltag: Personalet understøtter børnenes kompetencer til at aflæse tegn og symboler fx ved brug af bogstaver, piktogrammer, fagter og håndtegn.
8. Tiltag: Personalet sørger for, at højtlæsning, historiefortælling, sang, rim og remser vægtes højt i dagligdagen.

4.4 KROP OG BEVÆGELSE

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med krop og bevægelse angivet:

Det er Bulderbys kerneopgave, at vi sammen understøtter barnets trivsel og mestring. Det foregår i tæt samarbejde mellem børn, forældre, personale og andre faggrupper.

Det fysisk aktive barn bliver fortroligt med sin krop, og udvikler lyst til at lege, bruge kroppen og bevæge sig.
Ved at styrke barnets fin- og grovmotoriske færdigheder, udholdenhed og bevægelighed, forstærker man barnets forudsætninger for selvhjulpenhed.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med krop og bevægelse angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

At personalet giver barnet mulighed for at videreudvikle fin- og grovmotoriske færdigheder samt styrke udholdenhed og bevægelighed.
At personalet giver barnet mulighed for at blive fortrolig med sin krop, opnå øget kropsbevidsthed og mærke sig selv både fysisk og følelsesmæssigt.
At personalet sikrer en dagligdag og indretning, der indbyder til et bredt udvalg af forskellige bevægelsesudfordringer

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: At barnet viser glæde ved at bruge kroppen.
2. Tegn: At barnet formår at kunne selv
3. Tegn: At barnet søger motoriske udfordringer.
4. Tegn: At barnet bruger og udforsker Bulderbys fysiske rammer.
5. Tegn: At barnet søger, og på sigt mestrer både det nære og trygge samt det udfordrende og udforskende.
6. Tegn: At barnet siger til og fra overfor fysisk stimuli.
7. Tegn: At barnet på eget initiativ inddrager musik og rytme i den frie leg.
8. Tegn: At personalet samarbejder med forældrene om barnets sundhed og motoriske udvikling.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med krop og bevægelse angivet:

1. Tiltag: At personalet understøtter barnet i at kunne mestre ud fra dets aktuelle kompetencer.
2. Tiltag: At personalet benævner barnets kropsdele.
3. Tiltag: At personalet sikrer, at barnet stifter bekendtskab med det sansemotoriske, ud fra barnets aktuelle udvikling.
4. Tiltag: At personalet aktivt bruger både inde- og uderummet
5. Tiltag: At personalet understøtter barnets motoriske eksperimenter.
6. Tiltag: At personalet sikrer, at redskaber og rekvisitter er tilgængelige
7. Tiltag: At personalet sikrer, at barnet stifter bekendtskab med forskellige musiske og rytmiske aktiviteter.

4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med natur og naturfænomener angivet:

Oplevelser i naturen udvikler børn mentalt og motorisk. Der er desuden et stort potentiale for børnenes læring ved at færdes i naturen. Derfor skal alle børn have mulighed for at opleve glæden ved at være i naturen på alle årstider. Når børnene færdes ude, udvikles deres krop og sanser samtidig med, at deres nysgerrighed udfordres.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

At personalet giver barnet mulighed for at komme ud og få forskellige oplevelser og aktiviteter i naturen, hele året.
At personalet bibringer børnene glæde, tryghed og oplevelser ved at færdes i naturen
At personalet støtter børnene i at udvikle nysgerrighed for naturen

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: At børnene viser glæde ved at komme ud på alle årstider.
2. Tegn: At børnene bruger de muligheder, som naturen byder på.
3. Tegn: At børnene udviser opmærksomhed og nysgerrighed omkring naturen.
4. Tegn: Børnene får blik for de særlige muligheder der byder sig ved at personalet præsenterer aktiviteter i naturen
5. Tegn: At børnene giver udtryk for sanseoplevelser i naturen

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

1. Tiltag: At personalet præsenterer børnene for natur og eksperimenter med elementer som sand, vand, kulde, varme, tyngdekraft etc.
2. Tiltag: At personalet præsenterer børnene for de forskellige årstider og de særlige muligheder for opdagelse og leg der byder sig.
3. Tiltag: At personalet fremstår som den gode rollemodel og viser glæde og entusiastisk ved at færdes i naturen
4. Tiltag: At personalet er nysgerrig og undersøgende, sammen med børnene. Personalet følger børnenes spor
5. Tiltag: At personalet igangsætter pædagogisk aktiviteter/eksperimenter f.eks. biotop, vandleg, bål mv.
6. Tiltag: At personalet bringer eventyr og fantasi ind i oplevelsen med naturen.

4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

Ved at skabe traditioner og udvikle en kulturel praksis i Bulderby, kan børnene blive inspireret til selv at lege, omforme og eksperimentere med de udtryk, de møder på deres vej.
Vi forbinder børn og kultur med de 3 K'er, som: Kultur for børn, kultur med børn og kultur af børn.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

At personalet inspirerer og motiverer børnene til selv at eksperimentere og udtrykke sig.
At personalet sørger for, at børnene stifter bekendtskab med mange forskellige medier og kulturelle udtryksformer.
At personalet støtter børnene i at få kendskab til egne og andres kulturer og traditioner.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: At børnene deltager i kulturelle aktiviteter og selv prøver kræfter med forskellige udtryksformer.
2. Tegn: At børnene efterspørger mediet og anvender det materiale, der er til rådighed.
3. Tegn: At børnene viser nysgerrighed og undres over kulturelle udtryksformer.
4. Tegn: At børnene gennem leg udviser kendskab til traditioner

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

1. Tiltag: Personalet venter, ser og følger børnenes kulturelle initiativer.
2. Tiltag: Personalet skaber rum og mulighed for at børnene kan optræde
3. Tiltag: Personalet sikre, at børnenes produkter udstilles i et æstetisk miljø
4. Tiltag: Personalet sørger for at børnene har adgang til forskellige materialer og medier
5. Tiltag: Personalet præsenterer børnene for en aktuel og bred pallette af kulturelle udtryksformer.
6. Tiltag: Personalet skaber aktiviteter, der benytter eksterne kulturelle institutioner.
7. Tiltag: Personalet markerer årlige traditioner på børnenes præmisser

Illustration 5



5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE

5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er arbejdet med børnemiljøet beskrevet med følgende ord:

•Det fysiske børnemiljø: Drejer sig om hvorvidt de fysiske rammer uden- og indendørs, er udfordrende og giver rum til udvikling, læring og inspiration til aktiviteter. Desuden om de fysiske rums sundheds- og sikkerhedsmæssige hensyn
I Bulderby har vi fokus på at børnene grupperum er indrettet og bruges på en måde som understøtter det gode fysiske børnemiljø.
Klyngerne er opdelt i Zoner, således at børnene møder forskellige tilbud for leg og fordybelse; der er zoner til; "Vilde kroppe" til fysisk udfoldelse. "stillezoner" til koncentration og fordybelse.Vi har ligeledes indrettet rummene med "legeøer". Dette har vi gjort for at beskytte børnenes leg, da vi har erfaring for at børn ellers bliver forstyrret i deres leg.
Udearealet er organiseret i to hovedgrupper; Det nære og trygge, tæt omkring klyngerne. Det fjernere og store i Kirsebærdalen som rummer fysiske udfordringer og mulighed for udforskning,
I parentes bemærket, er udearealet et udviklingspunkt.

Bulderby er bygget og indrettet med stort fokus på børn og voksnes fysiske trivsel. Dette gælder såvel ved materialevalg, som ved lys, ventilation og lyddæmpning.

•Det psykiske børnemiljø: Handler om hvordan børnene har det med hinanden og med de voksne. Et konstruktivt gruppefællesskab, med venskaber, inklusion, omsorg, tryghed og medbestemmelse.

I Bulderby fokuserer vi meget på børnenes deltagelse i fællesskabet. Vi bruger forskellige virkemidler;
Vi hjælper børnene ved at udøve positiv ledelse og vise os som gode rollemodeller.
Vi hjælpe børnene til at se hinandens initiativer og anerkende disse.
Vi understøtte at legerelationer opstår og hjælper børnene til at bevarer disse, det gør vi blandt andet ved at give børnene kompetencer til forhandling og konflikt-håndtering
Vi hjælper børnene til at inkluderer hinanden, b.la. ved at vi sætter ord på at det er ok at være anderledes.
Vi lære børnene at det er ok at sige til og fra, at bevarer egen integritet i fællesskabet.
Det er vores vision "At sammen understøtter vi barnets trivsel og læring" derfor har vi valgt forældresamarbejdet som et fokuspunkt og arbejder med at finde nye standarter for samarbejdet med forældrene.

I Bulderby fokuserer vi ligeledes på børnenes relationer til os voksne.
Vi vil skabe en god følelsesmæssig stemning, bl.a. ved at kontakten mellem børn og voksne, er præget af smil og et venligt ansigt, samt ved kram og knus.
Dette gør vi ved at være nærværende og opmærksomme på børnene.
Vi vil opbygge et tillidsfuldt forhold til børnene, bl.a. ved at være forudsigelige og troværdige.
Vi vil inviterer børnene til at have indflydelse i et demokratisk fællesskab, bl.a. ved at give plads til børnenes deltagelse i beslutninger i børnegruppen.

•Det æstetiske børnemiljø:
Det æstetiske børnemiljø handler om, hvordan omgivelserne påvirker børnenes sanser. Det handler om fysiske omgivelsers indflydelse på, om børnene oplever dagtilbuddet som et rart sted at være, -inspirerer, motiverende, udfordrende og behagelige. Det handler om hvordan omgivelser, indretning, atmosfære og udsmykning af rum og legeplads kan indvirke på børns fantasi, udvikling, oplevelser, handling og lyst til at udfolde sig.

Bulderby er indrettet æstetisk, med fokus på at skabe et miljø som i sig selv er behagelige at opholde sig i. Der er brugt glade farver uden at overdrive. Der er søgt at undgå at overstimulerer børnene med sanseindtryk. Vi har opdaget et paradoks i, på den ene side at ønske et roligt og behageligt miljø og på den anden side at ønske et inspirerende og udfordrende miljø indenfor de samme grupperum. Dette paradoks arbejder vi på at håndterer i et børneperspektiv.

Udearealet er meget nyt og fremstå derfor endnu meget bart og fersk, dog med legeredskaber i roligt naturmaterialer i afstemte farver. Vi arbejder på at få et udemiljø som imødekommer alle kravene til et godt æstetisk børnemiljø. Dette gør vi bl.a. ved hjælp af beplantning. Vi har også denne opgave som et udviklingspunkt.

5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er anvendelsen af børnemiljøvurderinger til at skabe inkluderende læringsmiljøer beskrevet med følgende ord:

Børnemiljøvurderinger
I vort arbejde med at vurderer børnemiljøet, vil vi benytte os af redskaberne som er til rådighed på DCUM`s elektroniske portal. Som er personalegruppens vurdering af hvordan børnene oplever børnemiljøet. Samt interviews, hvor børnene interviewes virtuelt af en neutral stemme og en visuel guidning.
Resultatet af vurderingerne vil vi bruge i den videre proces med konstant at optimerer børnemiljøet.

6 AFSLUTNING

Afslutning
Personale og ledelse er i et godt og konstruktivt arbejde, nået langt med at fastsætte mål og metoder for de pædagogiske indsatser i Bulderby.
Det er vigtig for ledelsen i Bulderby, at alle de pædagogiske indsatser i Bulderby, er formuleret af personalet, da dette alt andet lige giver det største ejerskab. Vi må dog erkende, at der i den relativt korte tid Bulderby har eksisteret ikke har være tid nok til at behandle alle indsatsområderne, som vi gerne ville.
Det gælder; arbejdet med de fælles kommunale læringsmål, arbejdet med inklusion, arbejdet med sprogindsatsen, metoder og aktiviteter i arbejdet med overgange og sammenhænge, Arbejdet med evalueringer og arbejdet med børnemiljøet.
For disse indsatsområder gælder det, at det skrevne er blevet til på lederkontoret. Det gælder dog for alle indsatsområderne, at det skrevne beskriver den praksis som finder sted i Bulderby.



Hjernen&Hjertet

Hjernen&Hjertet er et IT-system, som Rambøll har udviklet til at understøtte arbejdet med udvikling og dokumentation af kvalitet i dagtilbud.

Systemet hedder ”Hjernen&Hjertet”, fordi det forener den logisk-rationelle ”hjerneaktivitet” det er at måle og dokumentere kvalitet, med den ”hjerteaktivitet”, det er at levere kvalitet i samværet med vores fælles børn.

Hjernen&Hjertet samler oplysninger fra de pædagogiske læreplaner, oplysninger til pædagogisk tilsyn, ”Dialogprofiler” til brug i forbindelse med forældresamtalerne og andre oplysninger om den pædagogiske kvalitet.

Oplysninger fra alle disse forskellige dokumentationsopgaver, suppleret med kommunale nøgletal gør det muligt gennem Hjernen&Hjertet at give alle et bedre overblik over kvaliteten i det pædagogiske arbejde.

Du kan læse mere om Hjernen&Hjertet på hjemmesiden: **www.hjernenhjertet.dk**